

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 sierpnia 2023 r.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego M. M.,
na wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze
z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. akt VII Ka 824/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze
z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 782/21 i przekazujący sprawę do
ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. **oddalić skargę;**
2. **obciążyć oskarżonego M. M. kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. II K 782/21, oskarżony został uniewinniony od zarzutu popełnienia czynu z art. 310 § 2 k.k., polegającego na przechowywaniu w celu puszczenia w obieg 73 sztuk podrobionych banknotów o nominałach 50 euro, a nadto pomocnictwa w ich ukryciu.

Orzeczenie to zostało zaskarżone apelacją prokuratora, który zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na dowolnym uznaniu za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego z jednoczesnym zaniechaniem jednoznacznej oceny zeznań K. S. i przyjęciu, iż M. M. przechowując podrobione banknoty i pomagając w ich ukryciu poprzez przekazanie K. S. nie działał w celu puszczenia ich w obieg,

podczas gdy wiarygodne depozycje K. S. jednoznacznie wskazywały, że skazany przechowywał i pomagał w ukryciu podrobionych banknotów w celu puszenia ich w obieg, co ujawnił prosząc K. S. o wydanie mu 3 banknotów, w celu podjęcia takiej próby.

W konsekwencji autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2023 r., sygn. VII Ka 824/22, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zaskarżony wyrok uchylił, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Podstawą tego rozstrzygnięcia był brak akceptacji dla zaprezentowanego przez sąd *meriti* sposobu oceny dowodów, który - według sądu II instancji - obciążony był dowolnością i oderwany od zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd ten omówił w pisemnych motywach poszczególne dowody, konkretyzując mankamenty w ich analizie, a w szczególności brak wnikliwości, kompleksowości oraz kategoryczności ustaleń i wniosków zakresie strony podmiotowej zachowania oskarżonego. Ujawnienie tych mankamentów prowadziło zaś do wniosku o istnieniu w sprawie podstaw do wydania wyroku skazującego, który wobec zakazu określonego w art. 454 § 1 k.p.k., z oczywistych względów nie mógł zapaść przed sądem odwoławczym, implikując konieczność wydania orzeczenia kasatoryjnego. Po wydaniu zaskarżonego wyroku sąd II instancji wyartykułował wskazania co do dalszego postępowania, akcentując potrzebę przeprowadzenia pogłębionej analizy zgromadzonych dowodów ze szczególnym naciskiem na ich wnikliwą, chronologiczną weryfikację, zestawienie porównawcze oraz uwzględnienie szeregu bezspornych faktów, które wymagają powtórnej oceny w warunkach określonych w art. 7 k.p.k.

Na powyższe rozstrzygnięcie obrońca skazanego złożył na podstawie art. 539 § 1 i 2 k.p.k. skargę, zarzucając rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 k.p.k., mające być konsekwencją uchylenia zaskarżonego apelacją wyroku i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Było ono wynikiem wyrażenia błędnego poglądu, że w niniejszej sprawie zachodzą okoliczności wskazane w art. 454 k.p.k., tj. konieczność wydania wyroku skazującego, podczas gdy sąd I instancji dokonał swobodnej oceny materiału

dowodowego, zgodnej z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, tj. wymogami określonymi w art. 7 k.p.k., z którego to materiału dowodowego nie wynika, jakoby oskarżony dopuścił się zarzucanego mu aktem oskarżenia przestępstwa.

Formułując ten zarzut autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie. Nie doszło bowiem do naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., określającego zamknięty katalog przypadków determinujących obowiązek odstąpienia przez sąd II instancji od orzekania reformatoryjnego. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze jednoznacznie stwierdził istnienie jednej ze wskazanych w tym przepisie podstaw, obligujących do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Chodzi mianowicie o wymieniony w art. 454 § 1 k.p.k. zakaz, którego zaktualizowanie się na gruncie niniejszej sprawy - wbrew stanowisku zaprezentowanemu w skardze – zostało w sposób dostateczny wykazane. Jego wystąpienia dowodziła szczegółowa i logiczna analiza materiału dowodowego, której wnioski w zakresie realizacji znamion zarzuconego oskarżonemu przestępstwa okazały się być w opozycji do ustaleń poczynionych przez sąd I instancji. Skoro więc ustalenie konieczności respektowania reguły *ne peius* zostało poprzedzone gruntownym zbadaniem zastosowanych przez sąd I instancji metod wnioskowania i jednoczesnym ujawnieniem i naświetleniem szeregu istotnych mankamentów przekonujących, że nie pozostają one pod ochroną art. 7 k.p.k., to brak było podstaw do twierdzenia, iż doszło do obrazy art. 437 § 2 k.p.k. Przepis ten wszak obliguje do skasowania orzeczenia w ramach kontroli instancyjnej, między innymi w sytuacji wystąpienia ustawowego zakazu orzekania na niekorzyść.

Co się zaś tyczy dalej idących zarzutów, odnoszących się do prawidłowości postępowania dowodowego i oceny materiału dowodowego w aspekcie realizacji zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k., stwierdzić trzeba, że nie

zostały one ujęte w art. 539 a § 3 k.p.k. W świetle tego unormowania zakres przedmiotowy skargi dotyczy jedynie badania egzystencji podstaw wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k. oraz zaistnienia uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zatem oczywiste jest, że wyklucza szerszą analizę, obejmującą również i te kwestie. Niedopuszczalne jest więc kontrolowanie przez Sąd Najwyższy prawidłowości przeprowadzonej kontroli odwoławczej w kontekście uchybień podniesionych w apelacji, jak również ocena zasadności uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy. Co więcej, w toku postępowania skargowego Sąd Najwyższy nie jest władny kontrolować, czy zaistniały merytoryczne podstawy określone w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku modyfikującego. Nie można bowiem na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. oceniać materiału dowodowego w sprawie. Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy przecież do kompetencji sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie kompetencji do rozpoznania sprawy. Poza zakresem oceny w niniejszym postępowaniu pozostawało więc to, czy wnioski wysnute przez sąd odwoławczy na podstawie materiału dowodowego były zgodne z zasadą prawdy materialnej (zob. w tym zakresie np. postanowienia SN: z dnia 13 września 2022 r., IV KS 24/22, LEX nr 3485565, z dnia 14 lipca 2022 r., III KS 44/22, LEX nr 3481023, z dnia 14 lipca 2022 r., II KS 14/22, LEX nr 3481946, z dnia 26 listopada 2021 r., V KS 29/21, LEX nr 3322049). Z pewnością jednak pozwalały na stwierdzenie istnienia podstawy implikującej konieczność respektowania stosownych gwarancji procesowych oskarżonego, poprzez wydanie orzeczenia kasatoryjnego.

Nie znajdując w konsekwencji podstaw do uwzględnienia skargi, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu (art. 539e § 2 k.p.k.), obciążając oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.

D. P.

[f.n]

